

2. Концептуалізація ЗЕМЛІ в мовній картині українців. URL:http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2020/NV_2020_13/3.pdf (датазвернення: 20.12.2021).
3. Северинюк В. М. Тематичний словник популярних українських прислів'їв та приказок з коментарями. Вид.3-тє, доп. і переробл. Тернопіль: "Богдан", 2014. 176 с.
4. Болдырев Н. Н. Концептуальное пространство когнитивной лингвистики. Вопросы когнитивной лингвистики. 2004. № 1. С. 18-36.
5. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Москва: "Гнозис", 2004. 390 с.

Доценко Є. А.,
Роденкова В. С.

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Подосиннікова А. І.

МЕТОДИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙОМІВ МНЕМОТЕХНІКИ У ФОРМУВАННІ АНГЛОМОВНОЇ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНОЇ ТА ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УЧНІВ МОЛОДШОЇ ШКОЛИ

Під час навчання у молодшій школі відбувається розвиток в учнів пізнавальних процесів, які характеризуються кількісними та якісними змінами. Кількісні змін сприяють зростанню швидкості перебігу процесів сприймання, яка проявляється у здатності до запам'ятовування більшого числа сприйнятих об'єктів. Якісні зміни провокують підвищення здатності до заучування та відтворення матеріалу. У цей період в учнів відбуваються зміни у співвідношенні мимовільного та довільного запам'ятовування, образної та словесної пам'яті [3, с. 109]. Ці процеси впливають на розвиток мовлення школярів і на вибір технологій та засобів навчання, зокрема, зумовлюють ефективність використання прийомів мнемотехніки у формуванні англomовної навчально-стратегічної та лексичної компетентностей в учнів молодшої школи.

Лексична компетентність – «це здатність людини до коректного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної усвідомленості» [2, с. 215]. Метою формування англomовної лексичної компетентності (АЛК) учнів молодшої школи є формування рецептивних та репродуктивних навичок в межах відповідних сфер та ситуацій з урахуванням конкретних особливостей учнівських інтересів, на основі використання мовленнєвих зразків [2, с. 19].

Формування АЛК тісно пов'язане з навчально-стратегічною компетентністю (НСК) учнів. НСК складається із двох компонентів: навчальної і стратегічної компетентностей. Навчальна компетентність визначається як здатність і готовність особистості до усвідомленого й ефективного самостійного управління навчальною діяльністю від постановки цілей до самоконтролю та самооцінки результатів [2, с. 443]. Стратегічна компетентність розглядається як здатність компенсувати у процесі спілкування недостатність знання мови, а також мовленнєвого і соціального досвіду спілкування іноземною мовою [2, с. 443].

За А. М. Щукіним, *навчальні стратегії* – це організована, цілеспрямована і регульована послідовність визначених дій, які виконують учні під час навчальної діяльності, для того щоб навчання стало легшим, більш швидким та ефективним [1, с. 334]. Сучасна педагогіка розподіляє навчальні стратегії на прямі, непрямі та компенсаторні. *Непрямі стратегії* більшою мірою стосуються навчального процесу, їх поділяють на *соціальні, афективні і метакогнітивні*. *Прямі стратегії* забезпечують оволодіння мовними та мовленнєвими компетентностями на основі мнемічних та когнітивних стратегій. Саме мнемічні стратегії доволі часто використовують задля вивчення лексичного матеріалу (такі прийоми, як: класифікація, групування, ключові слова, візуалізація, створення семантичних карт, схем, відтворення слів про себе [1, с. 295]. Підґрунтям для створення мнемотехнік стали саме ці засоби, а також багато інших, метою яких є підвищення рівня запам'ятовування матеріалу.

Мнемоніка з грецького мистецтво запам'ятовування. Науковці ХХ ст. визначають поняття *мнемотехніка* – як сукупність спеціальних прийомів і способів, що полегшують запам'ятовування потрібної інформації і збільшують обсяг пам'яті шляхом утворення асоціативних зв'язків.

Прийоми мнемотехніки покликані спростити запам'ятовування матеріалу шляхом утворення штучних асоціацій та об'єднання об'єктів з уже наявною інформацією та мають в своїй основі стратегії створення ментальних зв'язків: класифікація, групування, об'єднання, застосування різних способів візуалізації [4, с. 10].

Базуючись на дослідженні Г. І. Подосиннікової та С. М. Мельник, розглядаємо використання наступних прийомів мнемотехніки для формування АЛК і НСК учнів молодшої школи: техніку «Лосі», римівки для запам'ятовування, мелодизацію, ритмізацію та техніку асоціативних зв'язків, яка у свою чергу поділяється на інтерактивні, рухові та образні зв'язки, а також зв'язки з рідною мовою [5, с. 11]. Саме ці прийоми є найбільш доречними, ураховуючи на її фізіологічні та розумові особливості розвитку дітей у даному віці.

Прийоми мнемотехніки ґрунтуються на прямих стратегіях запам'ятовування, відповідають віковим особливостям учнів молодшої школи, а отже мають значний методичний потенціал. Саме використання прийомів запам'ятовування на уроках іноземної мови сприяє індивідуалізації навчання та самомотивації учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. – Київ : Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. /О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчукта [та ін.]— К.: Просвіта, 2001. – 416 с.
4. Олійник Т. О. Особливості формування навчально-стратегічної компетентності / Т. О. Олійник // Іноземні мови. – 2013. – № 4. – С. 9-20.
5. Подосиннікова Г. І. Розвиток навчальної автономії старшокласників у процесі формування англійської лексичної компетентності / Г. І. Подосиннікова, С. М. Мельник // Іноземні мови. – 2016. – № 1. – С. 9-14.

Драган Л. Є.
група МОз-62

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Вербицька А. Е.

МЕТОД ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ (СЛІЛ) В СУЧАСНІЙ БАЗОВІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Бажання вивчити іноземну мову у багатьох перетворюється на нав'язливу ідею. Знати хочемо, але не знаємо. Протягом останніх десятиліть система вивчення іноземної мови в загальноосвітніх школах майже не змінилася. Кількість шкіл та класів з поглибленим вивченням іноземної мови зростає, але кінцеві результати вивчення іноземної мови не відповідають поставленим вимогам.

Досить часто на уроках іноземної мови учні вивчають слова, граматику, виконують вправи, але не бачать в мові практичного сенсу. У їхній свідомості іноземна мова потрібна для вправ і тестів, а не для реального спілкування. Як наслідок, знижується мотивація, формується мовний бар'єр і страх помилятися, або урок іноземної мови стає нецікавим. Недолік такої практики призводить до пасивного знання мови: «все розумію, а сказати нічого не можу».